

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 1'50 din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna I. Pavliček, Kočevje.

Škulj Aleksander:

Naša narodna zavest

Ne moremo si misliti kulturnega, omikanega naroda brez narodne, brez domovinske zavesti. Ko preživimo otroška leta, se začnemo zavedati samega sebe. Narod brez domovinske zavesti je sličen otroku, ki še ni prišel k pameti. Šele tedaj, ko se začne narod zavedati samega sebe, postane sposoben, da v polni meri izpolni poslanstvo, ki mu ga je določila božja previdnost.

Slovenci hočemo biti omikan narod. Zato se mra že mladina vzgajati v pravi domovinski zavesti. Naloga vseh odgovornih činiteljev je, da našo mladino prekrvasijo v tem duhu tako, da ji bo prešel v meso in kri ter postal njena najljubša in prva vrlina. Le tako vzgojena mladina bo zmožna biti koristen, odporen element narodnega telesa.

Ozrmo se nekoliko v zgodovino, ki jo upravičeno imenujemo učiteljico narodov! V Evropi biva v glavnem troje plemen: Slovani, Germani in Romani. Vsako teh plemen je razdeljeno v posamezne samobitne narode, ki se po svojem pismenem jeziku že na zunaj razlikujejo kot samoupravne enote. Narodi se zopet delijo v posamezne rodove, ki govorijo svoja posamezna narečja. Nemški narod na primer je razcepljen v številne rodove. Tu imamo Franke, Saksone, Bavarce, avstrijske Nemce itd., ki govorijo različne dialekte, da se ne razumejo med seboj, če govorijo vsak v svojem narečju. Vendar imajo pripadniki vseh nemških rodov en skupen pismeni jezik, skupno književnost in vse Nemce druži zavest, da tvorijo enoten narod. Vsi Nemci držijo trdno skupaj in se zavedajo svoje nemške narodnosti. Ze nemški otroci se strogo vzgajajo v tem duhu. In ravno v tej narodni ednosti in skupnosti, v tej narodni zavednosti, tiči moč in sila nemškega naroda.

Predno so prišli Slovenci v sedanjo domovino, so bivali z drugimi slovanskimi narodi po plodnih ravninah današnje Poljske in Rusije; nekako severno od Karpatov pa tja do Visle, Dnjepra in Zahodne Dvine ter do Donave na jugu. Bili so še en narod, govorili so skupen jezik, imeli skupno vero, skupne običaje. Sami so se nazivali Sloveni t. j. Slovani. Živeli so v demokratično urejenih družabnih enotah; zadrugah, ki so se pri nekaterih slovanskih rodovih ohranile do današnjih časov. Preživljali so se s poljedelstvom in živinorejo, oziroma pastirvanjem. Poznali so tudi čebelarstvo. Saj jim je bila medica narodna in takrat edina opojna pijača. Vera teh naših prednikov je obstajala v mnogobožstvu in praznovanju, ki so ga vzeli iz svojega primitivnega kmečkega življenja. Oboževali so prirodne sile in v pojavih istih gledali voljo in delo bogov. Kot najvišje božanstvo so častili Peruna, boga groma in bliska. Kadar je bila nevihta, so rekli: „Perun orje z ognjenim plugom“. Veles jim je bil zaščitnik čred in pastirjev. Vesna boginja pomladi in ljubezni, Morana boginja zime in smrti itd. Tem svojim bogovom so darovali v lipovih gozdičih nekaj od pridelkov svojega polja in od prireje svojih številnih čred. Nekateri navade iz te dobe so se pri slovanskih narodih ohranile do danes v narodnih običajih, na primer slovenska kresovanje, kakor tudi mnogo praznovanja in vraž. To vero z estalimi navadami so namreč naši pradedje ohranili tudi v novi domovini, kajti krščansko blagovest so prejeli šele od Bavarov, ki sta jo naša slovanska apostola sv. Ciril in Metod izpopolnila in završila. Slovenci so kakor njihove potomce dičile vse lepe last-

nosti slovanskega plemena, zlasti izredna hrabrost in gostoljubnost; bolehalo so pa tudi na rani, ki še danes leži kot strupena megla več ali manj nad vsemi Slovani. Medsebojna nesloga je ta hiba, ki je že našim prednikom povzročila mnogo zla v njihovem narodnem življenju.

Za časa preseljevanja narodov so se začeli tudi Slovani seliti proti jugu in zapadu. Zavzeli so skoraj ves Balkanski polotok in vse ozemlje od Baltičkega do Jadranskega morja. Kakor nam pričajo še danes imena krajev, gora in rek, so bivali Slovani na današnjem bolgarskem, srbskem, hrvatskem in slovenskem ozemlju; poleg tega pa še na zahodnjem Ogrskem, Solnograškem, Gorenjem in Dolenjem Avstrijskem. Po pravici trdi Prešernov Črtomir: „Največ sveta otrokom sliši Slave...“

Obširen prostor so bili zasedli tudi Slovenci. Slovenska zemlja je segala od Jadrana in reke Tagliamento, ki je Slovence ločila od Romanov, pa do Donave na severu, kjer je slovenski narod neposredno mejil na Čehe. Toda slovenski živelj je bil prereditko naseljen in kar je poglavitno, ni imel enotne države, zato ni mogel obdržati vse zasedene zemlje. Prišli so germanski Nemci in Slovence potisnili daleč nazaj ter jih na ta način ločili od bratov Čehov.

Slovenci so bili naseljeni tudi po sedanji ogrski nižini, ki se je takrat imenovala Panonija. Pa so pridrli v 9. stoletju mongolski Madžari in zatrli in iztrebili panonske Slovence. Današnji Prekmurci so boren ostanek nekdanjega mogočnega veje Panonskih Slovencev.

Ista usoda je zadela Beneške Slovence med Sočo in Tagliamentom, ki se polagoma utapljuje med tja priseljene Romane.

Germani in Madžari so zabili med ozemlje Slovanov močan klin in jih popolnoma ločili. Od tedaj smo razdeljeni v Severne in Južne Slovence. Južni Slovani so se polagoma ločili v štiri samobitne narode: Bolgare, Srbe, Hrvate in Slovence. Pa tudi Severni Slovani niso ostali enoten narod. Ločimo danes štiri severnoslovanske narode: Ruse z Rusini, Poljake, Čehe s Slovaki in Lužiške Srbe, ki so beden ostanek nekdanjega mogočnega Polabskih Slovanov. Mogočen severoslovanski rod se je asimiliriral v germanstvu in sedanji nemški Prusi niso nič drugega, nego ponemčeni Slovani.

Slovenci smo toraj slovanski narod in sicer najmanjši narod južnih Slovanov ali Jugoslovancov. Poleg Lužiških Srbov smo pa tudi najmanjši izmed vseh Slovanov. Toda kljub svoji številni neznatnosti smo se razvili v najkulturnejši narod med vsemi Slovani. Umska, duhovna, materialna in tehtna kultura tekmuje s kulturo zapadnoevropskih narodov. Poleg tega pa si naš narod še lahko laska, da je kljub svoji malostevilnosti in politični podrejenosti ohranil samega sebe. Sicer smo res tekom stoletij izgubili dve tretjini svojega ozemlja, pa smo zraven vendarle lahko ponosni, da nas ni zadela usoda Polabskih Slovanov. Ti so bili na severu v sličnem položaju kot mi na jugu, toda od njih se je ohranila le neznatna peščica že omenjenih Lužiških Srbov, vse drugo pa je izginilo v valovih germanizacije. Naš slovanski narod pa je sicer okrnjen, ostal in zaprl tujcu tik pred nosom dohod do Jadranskega morja.

Po teh kratkih zgodovinskih izvlečkih se vrnimo k vprašanju domovinske zavesti. Kaj pa je pravzaprav domovinska zavest? Ugleđen nemški učenjak je na nekem zborovanju slovesno izjavil: „Tudi jaz sem Nemeč in ljubim

svoj narod“. V teh besedah je kratko pa točno povedano, kaj je domovinska zavest. Domovinska zavest je, da se član naroda veselo, pogumno in s ponosom priznava k svojemu narodu in da ljubi svoj narod.

Krščanska vera nas uči ljubezni do bližnjega in tudi ljubezni do lastnega naroda. Krščanska ljubezen je urejena tako, da čim bližji nam je kdo, tem večjo ljubezen smo mu dolžni. Starše in sorodnike moramo bolj ljubiti kakor tuje ljudi, tako moramo tudi lastni narod bolj ljubiti kakor druge narode. Narodna zavest je nekaj koristnega, dobrega. Božja volja je, da smo Slovenci, da se tega zavedamo in da to priznavamo. Božja volja je, da branimo svoje narodnostne pravice, da čuvamo svojo narodno samobitnost in narodne svetinje. Božja volja je, da skrbimo za svoje brate tu in preko meja. Naša sveta dolžnost je, da branimo naš živelj pred potujčevanjem najprvo na domačih tleh kakor tudi v zamejstvu. Naša sveta dolžnost je, da nudimo vsestransko podporo Slovincem, ki so narodno ogroženi. Naša sveta dolžnost je, da skrbimo za slovenske izseljence. To je naša vzvišena življenska naloga, ki smo zanjo odgovorni Bogu in narodu. Papež je slovesno proglasil za pogansko okrutno načelo, da zatiranemu narodu ni treba pomagati. Bodimo složni in budni, da nas ne zadene usoda Polabskih Slovanov! Pomnimo besede, ki jih govori v znani Finžgarjevi povesti starešina Svarun sinu Iztoku: „Velik bo Sloven, bival bo v mirnih hišah, rejene bodo njegove črede, svobodno solnce mu bo svetilo leto in dan, če bo složen z brati. Inače pride tujec, postavi mu peto na tilnik in svobodni narod postane rob.“

Ljubiti moramo svoj narod, toda pri tem ne smemo nikdar sovražiti in zaničevati drugih narodov. To bi ne bilo krščansko. Varovati se moramo take malikovalske ljubezni do naroda, ki svoj narod obožuje, druge narode pa zaničuje, sovraži in zatira. Mi drugih narodov ne sovražimo, toda krivici, ki bivajo delali našemu narodu, se smemo in tudi moramo zoperstaviti. Zakaj ljubezen do svojcev se mora pokazati tudi v dejanju.

Naravni zavezniki Slovencev so drugi slovanski narodi. Zato gojimo veliko ljubezen tudi do teh! Delajmo na to, da zatremo in za vedno izbrišemo med nami žalostno tradicijo slovanske nesložnosti!

Nam Slovincem so najbližje Hrvatje in Srbi, s katerim živimo skupno v narodni državi. Mogoče pridobimo kdaj k tej zvezi še brate Bolgare, da bo svobodno sonce sijalo združenim Jugoslovancem od Jadranskega do Egejskega in Črnega morja. Daj Bog, da se to čim prej uresniči!

Zaščita otrok za slučaj vojske

Pod predsedstvom N. Vel. kraljice Marije je bila v torek 18. oktobra v Belgradu seja komiteja drž. zastopnikov in Jugoslovanske Unije za zaščito otrok.

Nj. kr. Visokost kneginja Olga predsednica Rdečega križa

Z ukazom kr. namestnikov je imenovana Nj. kralj. Visočanstvo kneginja Olga za predsednico društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Nj. Vis. kneginja Olga stopa na čelo naše človekoljubne ustanove, kjer bo v težki in plemeniti dolžnosti zamenjala svojega vzvišenega soproga, ki mu je ta pomembna dolžnost bila preje poverjena.

Fran Levstik

pisatelj, jezikoslovec in liter. zgodovinar
(Živel od 28. novembra 1831 do 16. novembra 1887.)

Brez dvoma je Fran Levstik najkrepkejša osebnost v naši književnosti po marčni revoluciji leta 1848 v Avstriji. Rodil se je 28. septembra 1831 pri Jožkovih v Spodnjih Retjah pri Velikih Laščah. Njegov oče Matevž je bil skromen kmet. Posedoval je samo osminko kmetije. Tri leta je obiskoval ljudsko šolo v Velikih Laščah ter leta 1842. stopil v ljubljansko normalno. S seboj je prinesel največji zaklad: velikolaško čisto govorico in ljubezen do domačih krajev in ljudi. Leta 1845 je pričel hoditi v gimnazijo, stanoval pa je od druge do pete gimnazije v Alojzovišču, nato pa v mestu. Zanimal se je prvenstveno za jezike, posebno pa, ko so leta 1848. uvedli tudi slovenščino kot predmet, je zaslovel v razredu kot najvišja avtoriteta. Za realne predmete je imel manj smisla, posebno za matematiko ne. Pred njo je imel tak strah, da je odšel leta 1853. brez zrelostnega izpita. Že v gimnaziji je delal pesmice in jih izročal kot domače naloge svojemu profesorju slovenščine Metelku. Prvo svojo pesem je objavil v Sloveniji leta 1849. z naslovom „Želje“. Pisal je kot dijak tudi dramatične prizore. Kot vzor so mu služili Prešeren, Vodnik in nemški pesnik Göthe. Njegova največja samostojnost se pokaže ravno v njegovih satirah.

Po dovršeni osmi gimnaziji si je v Ljubljani služil kruh kot domači učitelj. V tem času je izdal tiskarnar Jožef Blaznik njegove pesmi in plačal Levstiku zanje 35 goldinarjev. V Levstikovih pesmih se zrcali realizem, narodnost in solnčen humor. V svojih pesmih je satirično bičal razmere svojega časa in oboževanje takratnih vodilnih pesnikov in pisateljev.

Leta 1854. je Levstik že v Olomucu. Vstopil je v bogoslovje nemškega viteškega reda. Drugega mu ni ostalo, ko ni imel mature zaradi matematike! Pričel se je učiti češčine in staročeščine in je že prvo leto prevedel „Kraljedvorski rokospis“.

V domovini pa so začeli proti Levstikovim pesmim gonjo in dosegli tudi zaporo. Niso se smele niti prodajati niti čitati.

Neizkušena mladina starim delavcem v gospodarstvu in politiki ni bila kos. Kakor da bi se po prvem zaletu ustrašili samega sebe, so ostali mladini na pol pota, namesto da bi šli med ljudstvo, ga učili in gospodarsko dvigali, politično organizirali in razvoj uravnali. Ker se je boj zoper stare nazore v književnosti prenesel tudi v politiko, zato pomenja Levstikov nastop novo smer ne le v slovenskem slovstvenem, marveč tudi v političnem življenju. Leta 1855. je šel raje iz semenišča kot da bi preklical svoje pesmi. Kam sedaj? Šel je na Dunaj študirat tehniko in med tem poslušal slavista Miklošiča. Toda denar je pošel in moral je v domovino, de-

loma celo peš! Prvi čas se je zadrževal pri Aumanovih v Krškem. Nato je bil dve leti pri Bancetovih na gradu Turnu domači učitelj, kakor tudi v Ljubljani, kjer mu je pa v aprilu 1858. grof Pance nenadoma odpovedal službo. Zopet na cesti! Zatekel se je v Retje k sosedu Jožefu Oblaku, podomače Iliju. Levstikovi stariši so se leta 1855. preselili v Prečno pri Novem mestu. V jeseni 1858. je šel za domačega učitelja k pesniku Vilharju na Kalec pri Senožečah in tam ostal do leta 1861., ko je dobil tajniško mesto pri „Čitalnici“ v Trstu.

Levstik je ostal ves čas v tesnem stiku z ljudstvom, opazoval njegov značaj in se učil njegovega jezika. Kdo ne pozna Levstikovih pesmi s pravimi kmetjskimi tipi, lirskih in pripovednih: „Ubežni kralj, Živopisec in Marija“,

Fran Levstik, pisatelj, jezikoslovec in lit. zgodovinar

satirično šaljivih „Vremenski prerok Pogodnik“ in otroško „Pedenj — človek“? Kdo ne pozna njegovega „Martina Krpana“, vzorne ljudske povesti? Napisal je tudi slovstvene in jezikovne spise „Napake slovenskega pisanja, Potovanje od Litije do Čateža“ in šaljivko „Zatoženi sosamoglasnik“.

Levstik se v Trstu ni mogel udomačiti. Jeseni leta 1862. se je Levstik vrnil zopet v Ljubljano in postal urednik Vilharjevega poltednika „Naprej-a“, ki je začel izhajati leta 1863. V njem je začel izvajati dejansko svoj jezikovni ideal slovenščine. Toda ni imel uspeha. Že septembra meseca je list „Naprej“ prenehal izhajati, Vilhar je bil obsojen v zapor in Levstik je bil zopet brez kruha. Nato je do 11. maja 1865. opravljal službo tajnika pri „Matici slovenski“, ki se je ustanovila na njegovo in Tomanovo podbudo v Novicah. Toda, ker mesto tajnika po občnem zboru ni bilo plačano, je tudi to službo pustil. Dobil pa je takoj nadomestilo pri urejevanju slo-

vensko-nemškega slovarja Wolfove ustanove kot urednik. V tem razdobju je zopet pisal in pesnikoval ter sodeloval pri kulturnih društvih. Slovar je hotel razprestati na široko, ljudstvo pa je zahtevalo slovar za praktično uporabo. Vodil je tudi boj proti Bleiweisu in ta boj mu je zopet škodoval pri njegovi službi. Leta 1868. je škof Vidmar kot upravitelj te ustanove razpustil slovarski odbor in Levstik je izgubil tisto delo, na katero je navezal vse svoje srce. Proti koncu leta 1869. so se razmere za Levstika v Ljubljani tako poostrele, da mu ni bilo več prebiti. Levstikov samonikel značaj, občutljivo srce, njegov moški, krepki, grčasti značaj in njegova realna fantazija niso pustili, da bi se spor z Bleiweisom še ne poostiril. Ker je bil v Matici slovenski proti izdaji Vodnikovih pesmi, so njegovi nasprotniki celo namigavali, da ga je vlada podkupila. Umaknil se je. Stritar ga je poklical k sebi na Dunaj kot sourednika za ljubljanski zvon in 7. marca 1870. je bil Levstik že na Dunaju. Pisal je tudi v Zvon. Toda glavni njegov namen je bil, da je odšel na Dunaj, da bi lahko izdajal satirično politično literarni list, ki mu je nadel ime „Pavliha“ in je izhajal od aprila do julija 1870. leta. Levstik je grajal vse v listu, kar se mu je zdelo krivo, neglede na stranko, so bili kmalu vsi hudi na njega in list je moral prenehati izhajati. Ker je Levstik imel zaradi prenehanja lista „Pavliha“ premalo dohodkov, mu je Stritar preskrbel še službo kontrolnega uradnika pri slovenski izdaji državnega zakonika. Levstik si je pridobil ugled, posebno še, ker je nadomeščal glavnega urednika Cigaleta.

V letu 1872. so Levstika zopet poklicali v Ljubljano. Dobil je službo sceptorja ljubljanske licejske biblioteke. Slavist Miklošič ga je priporočil. Levstik se je odslej posvetil v prvi vrsti knjižnici, znanosti in slovstvenemu delu. Posebno ga je mikalo delo za mladino. Še danes se nekateri inteligenti spominjajo na njega v licealni biblioteki.

Leta 1885. je Levstik hudo obolet na živcih in je bil v nevarnosti, da mu otemni um. V hudih duševnih mukah je preživel zadnja leta in spravljen z Bogom in ljudmi je 16. novembra 1887 umrl. Pokopan je bil v grobnici Pisateljskega društva v Ljubljani pri Svetem Krištofu.

Levstik je imel zelo velik vpliv. Razvnel je dijake s svojimi pesmimi, celo Jenko se je učil pri njih, kot mladenič je ustvaril umetniško prozo — Jurčič je prvi njegov učenec — v moških letih pa je nastopil kot bojevnik za poštenje in načelnost v političnem življenju, v literaturi pa je hotel delati kot reformator slovenskega pismenega jezika, le da je segel predaleč nazaj in vsled tega ni dosegel uspehov.

Levstik je bil bojevita osebnost: neizprosen kritik, nepopustljiv narodnjak in voditelj Mladoslavcev v boju s prvaki.

Plačajte naročnino!

A. —š:

1

Zgodovina ljudske šole v Kočevju

V ljudski šoli v Kočevju je še danes ohranjena mala, v usnje vezana „Zlata knjiga“ (Ehrenbuch), pisana seveda v nemškem jeziku. V tej knjigi so navedeni odlikovani učenci od II. razreda dalje v prvem in drugem semestru šolskih let 1818—1921. Nato sledi v lepem rokopisu opomba, ki se v dobrednem prevodu glasi tako-le:

Dne 16. julija 1818. so ob priliki kano-niške vizitacije obiskali šolo v Kočevju Nj. ekscelencja prevzvišeni gospod knezoškof Avguštín. Visoko isti so na ta dan šolske otroke sami izpraševali večinoma iz vseh predmetov in so v točnosti odgovorov na stavljena vprašanja tako učencem, kakor gospodom učiteljem izrekli visoko pohvalo. Pri tej preizkušnji sta dva učenca povedala vsak svoj, šolskemu obisku Nj. ekscelencje prevzvišenega gospoda nadpastirja primeren nagovor, ki so ga, poleg nekaterih še navzočih honoracijorjev iz okolice pri svečani tišini, kakor bi v duhu zahvalili Boga in ga prosili še nadaljnega blagoslova za prosep mladinskega pouka, z vidnim zanimanjem poslušali, s čimer

je bila počaščena vrednost šole v Kočevju. Ta visoki obisk je imel za posledico, da je tuk. šolsko okrožno nadzorništvo prejelo konzistorijalni dekret z dne 3. februarja št. 88/23, kjer je rečeno: Konzistorij sporoča z zadovoljstvom, da je visoki gubernij z dekretom od 10. januarja 1823 št. 16.248 naročil izreči svoje popolno zadovoljstvo in pohvalo šolskemu predstojništvu in mestu Kočevje za dobro stanje tamošnje šole, ki se smatra kot ena najboljših v celi škofiji.

Enaka čast je doletela trivijalno šolo v Kočevju dne 9. julija 1823, ko je Nj. ekscelencja gospod deželni guverner baron Josip Camilo pl. Schmidburg ob priliki visokega obiska svojega potovanja po deželi v spremstvu gospoda gubernijalnega svetnika in okrožnega glavarja v Novem mestu ter gospoda prezidijalnega tajnika barona pl. Buffona izvolili obiskati šolo. Nj. ekscelencjo so pri glavnih šolskih vratih pozdravili z godbo na pihala, nato so pa bili nekateri učenci II. razreda izprašani iz verouka in računstva. Tudi tokrat so bili Nj. ekscelencja izredno prijetno presenečeni nad pogumom otrok, ki so na vsa vprašanja lepo in pravilno odgovorjali in je večina otrok z dviganjem rok izražala gorečo željo biti vprašana ter dokazovala svoje znanje in ker jih je, ko so hoteli zaključiti

preizkušnjo, neki učenec nagovoril s primerno sestavljenim govorom, ki ga je mali govornik tako ljubko deklamiral, da so morali Nj. ekscelencja ob koncu govora počastiti s pohvalo sestavljalca in deklamatorja, katerega so tudi visoko isti izvolili velikodušno obdarovati in mu obljubiti, da se hočejo svoječasno ob priliki milostno spomniti nanj kot na potrebnega in mnogo obetajočega dečka. To sta glavni znamenitosti trivijalne šole v Kočevju od 16. julija 1818. pa do 9. ravnoistega meseca 1823. leta. — Nato sledi v zlati knjigi podpis: (Dekan) Johann Tschinkel s. r., okr. š. n.

V tej knjigi so nadalje zabeleženi še pri šolskih preizkušnjah odlikovani učenci in učenke v letih 1823 pa do leta 1854. Ker se je pa trivijalna šola dne 24. junija 1854. izpremenila v glavno šolo, so otroci, dasi je v mali knjigi še prazen prostor, pisani od leta 1855 pa do leta 1880. v drugo v rdeče usnje vezano zlato knjigo, ki se končava z imeni učencev štirih deških in deklisških razredov. Glede drugih šolskih dogodkov, razen pripombe, da je leta 1836. dne 13. oktobra šoli v Kočevju nabavil za 10 goldinarjev g. Marcus Charl šolski pečat z grbom kneza Auersperga z napisom „Schule in der Stadt Gottschee“ ter istega poslal šolskemu vodstvu, ni v obeh zlatih knjigah nobene beležke več.

† Dekan Ferd. Erker

V petek ob 1 popoldne je v Kočevju po desetdnevni boleznimi mirno v Gospodu zaspal župnik, dekan in častni kanonik ljubljanskega kapitlja gospod Ferdinand Erker. Pokojni gospod se je rodil 18. marca 1866 kot sin nadučitelja v Stari cerkvi pri Kočevju. Po končani gimnaziji se je sprva odločil za medicinski študij, po enem letu pa je stopil v ljubljansko bogoslovje. V mašnika je bil posvečen 19. julija 1890. Njegova prva kaplanska služba je bila v Škofji Loki, kjer je z velikimi uspehi deloval šest let in med drugim ustanovil društvo roko-delskih pomočnikov. Iz Škofje Loke je bil premeščen v Št. Vid nad Ljubljano, kjer je ob splošni priljubljenosti pet let plemenito deloval. Leta 1901 ga je knez Auersperg prezentiral za kočevsko župnijo, kjer je služboval polnih 38 let. Kot najvidnejše njegovo delo moramo omeniti dovršitev in opremo veličastne romanske župne cerkve. Tik pred smrtjo se je lotil ob velikih lastnih denarnih žrtvah slikanja notranj-šine župne cerkve. Srčno je želel, da bi videl to svoje delo končano, a ta želja mu ni bila izpolnjena. Zadnja leta se je popolnoma umaknil iz narodnostnih trenj in se je z molitvenim življenjem prav lepo pripravil na smrt. Rajni gospod kanonik je bil starosta kočevske duhov-ščine in z njim lega v grob eden izmed najmarkantnejših nemških duhovnikov na Kočevskem.

V ponedeljek dopoldne so ga v Kočevju pokopali. Ob devetih se je začel pomikati pogrebni sprevod izpred župnišča. Sprevod se je vil do Marijinega doma, da so se mogli pogrebcil lepo razvrstiti. Pri Marijinem domu se je sprevod obrnil in šel v župnijsko cerkev, ki je sedaj tako lepo poslikana, žal, da še ne vsa. V cerkvi so duhovniki odmolili eno nočnico in hvalnice iz molitve za mrtve; potem pa je opravil gospod arhidijakon prelat Jos. Volc slovesno peto sv. mašo. Po sv. maši je stopil na prižnico prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman in se v lepem govoru poslovil od rajnega župnika in dekana v nemškem in slovenskem jeziku.

Iz cerkve je krenil sprevod skozi mesto na župnijsko pokopališče. Sprevoda se je udeležilo okrog 30 duhovnikov. Razen že omenjenih funkcionarjev smo opazili opata iz Stične o. Avguščina Kastelca, kanonika Šeška iz Novega mesta, semeniškega ekonomista Karla Grossa, dekana Skubica iz Ribnice, dekana Zabreta iz Št. Vida nad Ljubljano, duh. svetnika Karla Škulja iz Dolenje vasi poleg vseh kočevskih in številnih drugih duhovnikov. Udeležili so se pogreba tudi zastopniki vseh javnih oblasti in društev, mladina Marijinega doma, učenci vseh šol in dijaki. Ob grobu so rajnemu dekantu zapeli v slovo kočevski pevci ginljivo žalostinko. Žalno sprevod pa je gledala velika množica ljudi, ki se sprevoda ni mogla udeležiti.

Naj sveti rajnemu dekantu in kanoniku večna luč!

Notranji pregled

Zdaj je politični položaj pri nas docela jasen. Ko je bil 26. avgusta letošnjega leta sklenjen sporazum zaradi Hrvatov, so vse stranke to navdušeno pozdravljale. Ko pa se je ta sporazum začel izvajati, se je navdušenje začelo polegati, in sicer najprej pri tistih navdušencih, ki so mislili, da bodo s pomočjo tega sporazuma kar smuknili v vladno in dobili v roke oblast. To velja zlasti za tri srbske stranke, stare radikale, demokrate in pa JNS. Vse te tri stranke so zadnji teden najslovesneje izjavile, da so zoper sporazum ter so začele klicati Srbe skup, češ da so srbski interesi v nevarnosti. Zanimivo je, da je tudi JNS šla s to agitacijo med ljudi ter se poskušala zlasti v Bosni, kjer pa je naletela na gluha ušesa bosanskih srbskih množic, ktere navdušeno pozdravljajo sporazum in se za jadikovanje jnsarske gospode prav nič ne brigajo. Srbe zoper sporazum sta začela zbirati tudi znana nacionalista Ljotič in Hodžera.

Nova ureditev Hrvatske

Medtem se počasi izvaja nova ureditev Hrvatske, ki sprejema nove naloge od državnih oblasti. Nobenega dvoma ne more biti, da se

Duhovno berilo

Kako milo poje misijonski zvon, na predvečer misijonske nedelje, ki smo jo priredili preteklo nedeljo. Kam daleč plava njegov glas, da obišče junake in junakinje krščanstva, ki so zapustili vse udobje in služijo misijonski misli, gori na sever med zapuščenim ljudstvom, doli na vroči jug, na vzhod in zahod v puštinjo Afrike, na otočje silnega morja v Afriko, Avstralijo, na vse dele Evrope, kjer je kak del sveta, kjer še ni zasajen križ. Pa v naše srce hoče prodreti glas misijonske nedelje, da se spomnimo dolžnosti, ki jo imamo vsi kristjani služiti po svojih močeh misijonski misli. Udje krščanske družine smo, otroci božji po veri in krvi deležni nadnaravnih pripomočkov za duhovno izpopolnjevanje in s tem za pripravo stopiti v raj Zveličarja pridobljen s križem Odrašenika. Srečna družina! O, te sreče ne uživaj sam, jo deli s človekom, ki je duša od istega Očeta in mora k Njemu nazaj, da bo vekomaj. Vse dobrote krščanstva, ki so nam dane, naj imajo vsi otroci človeštva na raznih delih zemlje brez razlike narodnosti in kulture i. dr. Hrepenenje osrečiti — človeka sobrata čim nižji je v izobrazbi, čim bolj je zaničevan, čim v večji temi nevere živi, tem večjih žrtev si naloži, da ga dviga k Luči in Križu. In koliko je še narodov, ki ne poznajo Križa, Miljardo izkazuje statistika verstev, pa le 160.000 je misijonarjev, katoliških duhovnikov na zemeljski obli med poganskimi narodi. Koliko je danes razdiralne sile, ki še to, kar katoliški misijonar in misijonarka vsadita v srce narodov, še to razdirata. Glej sadove, strahotne sadove komunizma na Kitajskem! Sodeluj človek po svojih močeh, tako opominja misijonska nedelja z molitvijo, ki kliče misijonarje božji blagoslov in božje varstvo, da morejo nepopisne ovire pri misijonskem delovanju prenašati in zmagovati. Sodeluj kristjan z darovi, da omogočiš zidanje cerkva, šol, bolnišnic itd. v misijonskih pokrajinah. Lani je nabrala Slovenija 190.000 din po društvi za širjenje vere v misijonske namene. Beri misijonska poročila, da spoznaš delo in potrebe misijona v modernem času. Podpiraj misijonsko delo, da se sam odzoveš, če te Bog kliče na to vzvišeno nalogo, vplivaj na vse one mlade ljudi, ki bi bili sposobni za ta sveti poklic! Slovani imamo že dvoje lastnih misijonišč Groblje in Dobrovo pri Ljubljani, Knobleharjev zavod. Naš narod je dal katol. misijonstvu velikega škofa Friderika Barago in misijonarja Knobleharja, ki zavzemata prvo mesto med katoliškimi misijonarji novejšega časa. Tudi danes uspešno delujejo slovenski misijonarji in misijonarki na raznih delih sveta.

bodo razmere ublažile in da se bo prepotrebna stvar sporazuma v Jugoslaviji dokončno izvedla, kakor zahtevajo v teh resnih časih koristi Jugoslavije in tudi koristi Slovencev, Hrvatov ter Srbov.

Samouprava Slovenije — Izjava ministra dr. Kreka

Pripravljajo se tla tudi za samoupravo Slovenije. V komisiji, ki izdeluje uredbe za samoupravo slovenske dežele, sedi zdaj tudi še pravosodni minister dr. Lazar Markovič. Ta komisija dela potrebne uredbe, da bi se slovenska samouprava čim prej izvedla. Ta teden je gradbeni minister dr. Miha Krek sprejel časnika, katerim je povedal, kaj se v njegovem ministertvu dela. Nazadnje so ga časnika vprašali, kaj bo s Slovenijo in njeno samoupravo. Minister dr. Krek je belgrajskim časnika odgovoril: „Samouprava Slovenije bo temeljila na načelih, ki so bila izražena v sporazumu od 26. avgusta.“ — Iz te izjave sklepamo, da je stvar načelno že rešena in da je treba rešiti še posamezne podrobnosti, nakar upravičeno upamo, da bomo kmalu dobili svojo samoupravo. To bo v korist ne le slovenskemu narodu, temveč tudi državni jugoslovanski misli.

Kočevski Slovenec

je narodno obrambni list. Vljudno Vas prosimo, da zaostalo naročnino za to koledarsko leto poravnate po priloženih položnicah čim preje!

Utrinki iz zgodovine beneških Slovencev

(Konec)

Zadnja skupščina se je vršila leta 1804 pri sv. Kirinu. V fontofloškem miru leta 1807 so določili Francozi naj bo Soča meja med Avstrijo in Italijo in sicer od njenega izliva do Britofa in Krstenice, dalje preko Idrije in čez Kolovrat do Matajnija. Francozi so jim ravnotako odpravili stoletne sosednje, ker se niso vjemale z njihovo ustavo, pa so kljub temu životarile še do leta 1830, seveda niso imele nobene oblasti, kajti pravno so bile prenehale že za Avstrijcev leta 1797.

Ko so bili Francozi leta 1813 pregnani, so prišli z drugo Benečijo vred Slovenci zopet pod Avstrijo. Leta 1848., ko je vrela po Evropi, so se tudi Benečani in z njimi Slovenci vzdignili, da se pridružijo Italiji, oziroma osamosvojijo — toda bili so ukročeni. Po vojni leta 1866. so napravili tudi med Beneškimi Slovenci plebiscit — glasovali so za Italijo vsi razen enega Slovenca. Avstrija je hotela Beneško Slovenijo obdržati za sebe in je hotela dati Italiji v zameno primierski okraj na Tirolskem. Italija pa ni hotela tega sprejeti in je odgovorila, da je plebiscit že odločil. Toda Beneški Sloveniji je tedaj bila zadnja ura. Komaj so se podali Italiji, že so prekrstili slovenska imena slovenskih krajev v italijanska imena, uvedli italijansko uradništvo, šolstvo in so Slovincem kar povedali, da naj se čim prej italijanizirajo. In še danes v slovenskem jeziku ne dobijo nikjer nobenih oznak kot le še v cerkvi. In še tu je težava, kajti v cerkvi ni slovenskih pridig, jih ne sme biti, le še v zakristiji slovenski duhovniki, katerih je precej, razlagajo ljudem, ki imajo dušo in telo kot mi, Italijani ali Nemci, nauk Kristusov. Tudi tem je dal Bog svoj dar, slovenski jezik in tega daru se morajo posluževati, da dosežejo večno življenje in izobrazbo, ki je mogoča le v materinem jeziku kot je rekel naš veliki Prešeren pred Bogom so vsi narodi enakopravni, za vse je trpel na križu Kristus. Če pa je kateri narod še tako majhen, božji in naravni zakon mu daje pravico do svobodnega umskega, političnega in gospodarskega udejstvovanja. Ta del Slovenije nam je dal velikega moža, narodnega buditelja svojih rojakov in pesnika, očeta beneških Slovencev Ivana Trinka — ki je danes 76 let star profesor filozofije, teologije in slovenščine v nadškofijskem semenišču v Vidmu — kot goreč domoljub poje v neki svoji pesmi:

Kje si zemlja rodna, Piščen in brezupen
zemlja bedna, mala, vračam se ti v krilo,
ki jo milost božja ta sem te ostavil
meni v last je dala? to ni dobro bito.

Kakeršna si koli
moja si brez kraja,
dokler se s telesom
duša moja spaja.

„Koroški Slovenec“ piše:

Slovensko kulturno društvo

Oblast je odobrila enotna pravila slovenskih prosvetnih organizacij. Organizacija se odslej enotno nazivajo „Slovensko kulturno društvo“, odkazan jim je razširjen, vse panoge prosvetnega udejstvovanja vključujoč delokrog, notranji ustroj društev je spremenjen v toliko, da je s povečanimi pravicami vsakokratnega društvenega vodje združena tudi večja odgovornost, končno so po novih pravilih krajevna društva ozko povezana s svojo centralo in tvorijo z njo strnjeno, enotno prosvetno organizacijo koroških Slovencev.

Tako v Nemčiji!

Slabo oskrbovana kmetija ne more biti dedna navaja postava o dednih kmetijah, le gospodarsko dobro oskrbovane kmetije so dedne. V Avstriji se je pripetil nedavno sledeči slučaj. Posestnica kmetije s 23 ha je svoje posestvo vidno zanemarjala. Na pozive strokovne organizacije se ni ozirala. Okrožno kmečko vodstvo je nato stavilo predlog, naj se tej kmetiji odredi pravica dednosti v družini. Sodnija se je pridružila in kmetija je izgubila dedno pravo.

Odlikovanje

Kancler je odlikoval z zaslužnim križcem belega orla prve stopnje generalnega konzula g. dr. Jovanovića, vodjo celovškega konzulata kraljevine Jugoslavije in s taistim odlikovanjem tretje stopnje podkonzula g. Begovića.

Poročajo

Jelendol. Zamenjava v obratovanju se je izvršila, dočim delavstvo še vedno čaka ugodne rešitve prošnje, ki jo je izročilo g. knezu Auerspergu za g. Šteblaja. Sedaj vrši njegove posle njegov naslednik g. Vričko, ki je svoj čas vodil žago v Glažuti. Sedaj obratuje žaga redno, tako da smo delavci vsi zaposleni.

Grčarice. V naši bližini si je izbral svoje bodoče bivališče g. knez Auersperg. Sezidal si bo nov grad z raznimi gospodarskimi poslopji v bližini žage Jelendol. Že celo poletje delajo. Gradi se nova cesta do gradu, ki bo stal sredi gozda na vzvišenem mestu. Napeljujeta se vodovod in električni vod iz Jelendola in spomladi bodo dogradili grad. Trdijo, da bo poleg gradu stala grajska cerkva za gospodo in uslužbenca. Naša okolica bo z novo stavbo zelo pridobila na lepoti in prometu. Mladi knez si je s svojo ljubeznivostjo, priprostostjo in darežljivostjo osvojil naklonjenost prebivalstva.

Koprivnik. Na prodaj je pri nas zelo lepo posestvo z obsežnim zemljiščem. Lepa lega in zadosti zemlje za preživljanje.

Dolenja vas. V nedeljo se je vršil tukaj shod delavstva iz lesne stroke. Iz Ljubljane je bil poslan g. Kralj, ki je po daljšem govoru orisal delo gotovih strank, ki so se izdajale kot poklicni zastopniki delavstva. Pokazal je, da vse delo bolj koristi posameznikom kot pa delavstvu samemu. Navzoči so z zanimanjem sledili navdušenemu govorniku, nakar se je izvolil odbor za iznovo poživilo — Zvezo združenih delavcev — s predsednikom Al. Gnadicem. Zborovalci so takoj pretresli svoj položaj, ki je pokazal veliko pomanjkljivost za povzdig tukajšnjega delavstva. Sklenili so, da se bo skušalo zboljšati delavska organizacija.

Velike Lašče. Tu se je vršil 19. t. m. plemenski sejem. Razne živinorejske organizacije so prignale prav lepe živali. Samo iz Kočevske je zelo manjkalo, kar zopet dokazuje, da je treba tudi v tem okraju izboljšati živinorejo. Posameznik je dobil lepo vsoto za prodano plemensko živino, kar znači lep napredek v tem pogledu za našega kmeta.

Mozelj. Prihodno nedeljo 29. oktobra bo v prosvetnem domu ob pol treh popoldne akademija Kristusa Kralja. Vljudno vas vabimo.

V nedeljo 5. novembra bomo igrali igro pisatelja Detele: Blage duše.

Novice

Občni zbor Slovenske Straže za Kočevje na Kočevskem se vrši 26. novembra ob 11. uri v Kočevju s poročili o njenem delovanju in razvoju v preteklem letu. Zato pa se pokaže film z domačimi slikami o obeh Slovenskih dneh in prihod g. bana dr. Natlačena v Kočevje. Vmes bodo tamburaške točke kot lani. Da bo udeležba podeželskih članov in prijateljev čim večja, zato opozarjamo že sedaj na prireditev. Prireditev naj pokaže zopet naše odločno slovenstvo! Pridite, napravili bomo zopet načrte za naše bodoče delo.

Povratek g. Plantariča, kateheta in duhovnika iz Skoplja za stalno na kočevsko ljudsko šolo z veseljem vsi njegovi znanci pozdravljamo. Povratka so posebno veseli stariši, saj je bil prečastiti gospod misijonar že preje osvojil srca naših otrok in jih versko idealno vzgajal. Kakor nam je bilo hudo, ko je odhajal, tako smo sedaj veseli njegovega stalnega prihoda.

Poslovne knjižice — legitimacije. Delavce in nameščence opozarjamo, da zamenjajo odnosno nabavijo do dne 31. decembra 1939 nove poslovne knjižice — legitimacije, ker od 1. januarja 1940 dalje ne bo noben delavec in nameščenec, ki ne bo imel nove poslovne knjižice, več pravilno zaposlen in se bo proti vsakemu, ki ne bo upošteval zadevnih predpisov, postopalo v smislu čl. 15 uredbe.

† V Ribnici na Dolenjskem je v ponedeljek dopoldne v 70. letu starosti mirno v Gospodu zaspala gđ. Marijanica Bobek, hčerka pokojnega zdravnika dr. Ivana Bobeka, ki je živel v Ribnici nad 50 let, ter sestra vikarja frančiškanskega samostana pri Sv. Trojici v Slov. Goricah p. Vladimirja. Rajna je bila izredno dobrega srca in spoštovana daleč naokrog. Bila je dolga leta članica III. reda sv. Frančiška. Pokopali so jo na župnijskem pokopališču v Ribnici. Naj ji sveti večna luč! Žalujočemu gospodu bratu naše iskreno sožalje!

Z britvijo si je prerezala trebuh. 18. oktobra popoldne so prepeljali v ljubljansko bolnico 32letno lovčevno ženo Ano L. iz Cvišlarjev pri Kočevju. Nesrečna žena je v obupu posegla po moževi britvi in si prerezala trebuh. Kaj je nesrečnico pognalo v obup, ni znano. Ano so v bolnici operirali, a je njeno stanje še vedno zelo resno.

Za pomožnega davčnega uradnika 9. pol. skup. je napredoval v Kočevju Anton Valentinčič.

Zunanji pregled

V preteklem tednu je bilo na vseh bojiščih, na kopnem, na morju in v zraku precej živahno.

Nemška ofenziva

Na francosko-nemški meji so Nemci izvedli svojo dalje časa napovedano ofenzivo ter so Francoze potisnili iz ozkega pasu nemškega ozemlja, ki so ga bili v zadnjih 5 tednih zasedli. Francozi so se iz tega ozemlja umaknili že dne 3. oktobra, ker so imeli namen samo premeriti ga in ga spraviti pod tarčo svojih topov Maginotove črte. Nemški sunek je bil močan, toda do kakšnih borb ni prišlo, ker so Francozi že dva tedna stali na svoji meji ter je bilo „mrtvo ozemlje“ med obema črtama takorekoč prazno. Le, ko so Nemci prišli do meje, se je vsula nanj toča topovskih krogel tako, da so imeli velike žrtve, ki jih francoski in angleški časopisi cenijo na 7000 mrtvih in ranjenih. 40 tankov je bilo uničenih. Sedaj, ko so Nemci zasedli spet svoje ozemlje, teče fronta točno po meji in je spet zavladovalo popolno zatišje. Obe vojski sta vsaka v svoji utrjeni črti in se ne spuščata v nobene ofenzivne sunke.

Zračni napad na Edinbourgh

V zraku je prišlo do večjih dejanj. Nemški bombniki so napadli angleško pristanišče Edinbourgh, tamkaj bombardirali vojne ladje in skušali zadeti tudi važen most. Uspehov ni bilo, toda vsi priznavajo — v prvi vrsti Angleži sami — da je bil polet nemških bombnikov drzno dejanje, ki je angleško protiletalsko obrambo opozoril, da se bo morala bolj resno brigati, ako se hoče zavarovati pred presenečenji. Nemški bombniki so prileteli nad angleško obalo tudi na drugih mestih. Skupne izgube nemških bombnikov cenijo na 5 letal, ki so bila sestreljena. Angleško in francosko letalstvo je tudi letalo nad nemškim ozemljem, toda nikjer niso metali bomb. Izgube obeh znašajo v preteklem tednu 4 letala.

Napad na angleško brodovje - Angleška ladja Royal Oak torpedirana - 800 mornarjev utonilo - 20 nemških podmornic potopljenih

Na morju je treba zapisati velike vojne dogodke. Neki nemški podmornici se je posrečilo, da je nevidno vdrla v angleško bojno luko Scapa Flow (v Šelejskem otočju severno od Škotske) ter tamkaj s 5 torpedi potopiti angleško bojno ladjo „Royal Oak“, s katero vred je utonilo nad 800 mornarjev. Je to pogumno in drzno dejanje, ki so ga s pohvalo priznali Angleži sami. Nemška poročila so pripovedovala, da je ista podmornica poškodovala še eno angleško ladjo („Repulse“) in da so nemški bombniki pri Edinbourghu hudo poškodovali tri angleške vojne ladje („Southampton“, „Iron Duke“ in „Mohawk“), pa izkazalo se je, da so bila poročila pretirana, ker te ladje niso skoraj nič poškodovane, medtem ko je navedba, da je bila potopljena ogromna nosilka letal „Arc Royal“, neresnična. Nasproti tem nemškim uspehom navajajo Angleži in Francozi, da so do sedaj potopili vsaj 20 nemških podmornic. Nemške pod-

mornice so v teku tedna potopile večje število parnikov, toda nasproti temu navajajo Angleži, da so zaplenili Nemcem mnogo več blaga kot so te ladje vredne in da je bila po podmorniški vojni angleška in francoska trgovina do sedaj prizadeta samo za pol odstotka.

Rusko-nemška pogodba - Protektorati - Švedska železna ruda

Nemško-sovjetsko prijateljstvo je imelo več posledic. Najprej je dokončno uničilo poljsko državo, ki je bila razdeljena med obe državi. Na to je podjarmilo tri baltiške države vplivu Sovjetske Rusije. Dogovor je šel očitno še dalje. Sovjetska Rusija naj bi bila „vzela pod zaščito“ tudi še Finsko, s čemer bi bila dobila pod svojo kontrolo tudi Švedsko in s tem železno rudo, ki je ima Švedska največ in ki je za Nemčijo dragocena. Nadaljni skupni načrti Nemčije in Sovjetske Rusije so veljali Balkanu, kjer naj bi se bila Turčija iztrgala vplivu Anglije in Francije, ves Balkan pa kot „nevtralnostni blok“ spravil pod vodstvo obeh velesil.

Konferenca štirih vladarjev v Stockholmu

Medtem, ko se je sovjetski načrt glede Poljske in baltiških držav posrečil, je sovjetsko-nemška politika zadela na odpor na severu pri Finski in na jugu pri Turčiji. Na severu so se za Finsko zavzele vse skandinavske države ter celo — Amerika. V Stockholmu je bila konferenca štirih vladarjev, ki je opozorila sovjetsko Rusijo, da bi nadaljni pritisk na Finsko imel neljube posledice, ker bi vrgel še nadaljne države v boj in bi se evropska vojna po nepotrebnem razširila.

Prekinjenje razgovorov med Rusijo in Turčijo - Zavezniška vojaška pogodba med Turčijo, Francijo in Anglijo

Na jugu pa se je sovjetsko-nemški politiki zoperstavila Turčija, ki je po treh tednih pogajanj s Sovjetsko Rusijo razgovore prekinila, ker je dobila vtis, da bi jo radi spravili na pota, ki niso njej koristna. Takoj po prelomu s Sovjetsko Rusijo pa je Turčija podpisala zavezniško vojaško pogodbo s Francijo in Anglijo, v kateri se vse tri države obljublajo vojaško pomoč v Sredozemskem morju ter pri obrambi Romunije in Grčije, ako bi bili ti dve državi napadeni. Le toliko si je Turčija izgovorila, da se proti Sovjetski Rusiji ne bo vojskovala. Iz tega nekateri sklepajo, da je Sovjetska Rusija dala zagotovila, da ne bo stopila v vojno ob strani Nemčije, ampak, da bo ostala nevtralna. S to pogodbo so bili potemtakem načrti, ki sta jih sprejela Ribbentrop in Stalin glede Balkana, potisnjeni na stran in je tudi gotovost, da bo balkansko področje ostalo izven vojne burje, postala mnogo večja. Posledico nemško-sovjetskega prijateljskega sodelovanja je treba navesti tudi zadržanje Italije, ki se uprav zaradi razmaha Sovjetske Rusije in ker ona sama noče v ničemer pospeševati sovjetski in boljševiški vpliv, počasi odmika od vsake udeležbe v vojni ter se hoče posvetiti nalogi, da ohrani balkansko in sredozemsko področje izven vojne nevarnosti.

Splošni vtis, ki ga pretekli teden daje s političnega vidika, je, da se je mir na severu, na jugu in na jugovzhodu Evrope znatno utrdil.

Zveza lesnih domačih obrti

r. z. z. o. z.

trgovski oddelek v Sodražici

Prodaja na debelo in na drobno vse vrste lesnih izdelkov za gospodarstvo in gospodinjstvo kot tudi razne igrače.

Cenik na razpolago.
Cene zmerne in solidne.

Vina

za vse prilike dobite po konkurenčni ceni najlažje v
Centralni vinarni d. d., Ljubljana
Frankopanska ulica št. 11